

Total Pages – 4

M.A. RNLKWC-/SANS/SAN-304/22

2022

SANSKRIT

M.A. Third Semester End Examination - 2022

PAPER - SAN-304

(CBCS)

Full Marks : 40

Time : 2 hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.
Candidates are required to give their answers in their own
words as far as practicable.
Illustrate the answers wherever necessary.*

(सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रदेयम्)

1. यथेच्छं प्रश्नचतुष्टयं समाधेयम्। 2×4=8
- (i) अपराजिताकथायां विजयायाः पित्रोः, भगिनीनां भ्रातुश्च नाम किम् आसीत्?
- (ii) विजया का, सा कियत् पठितवती?

(Turn Over)

(2)

- (iii) धनश्यामः कः ? स किमर्थं विजयानां गृहम् आगतवान् ?
- (iv) शकुन्तलायाः पिता माता च कौ स्तः ? शकुन्तला कस्य पालिता कन्यासीत् ?
- (v) आद्या सृष्टिः का ? अभिज्ञानशकुन्तलम् इति नाटकस्य रचयिता कः ?
- (vi) शकुन्तलायाः प्रियसखिद्वयस्य नामनी लिखत । शकुन्तला कस्यां लतायां जलं प्रयच्छति स्म ?

2. यथेच्छं प्रश्नद्वयम् उत्तरत । 4×2=8

- (i) “बालिका सा स्वभविष्यविषये किञ्चिन्निर्णेतुं कथं शक्या ?” – का बालिका ? उक्तेः तात्पर्यम् अलोचयत ।
- (ii) “नारीणां प्रथमं कार्यालयं तु गृहमेव” – इति उक्तेः नारीपुरुषयोः यत् वैषम्यं प्रकाशते तद् विचारयत ।
- (iii) “इत्थं जीवनसम्भवप्रायमेव” – विजया किमर्थम् ईदृशं चिन्तितवती इति विस्तरेण लिखत ।

(3)

3. यथेच्छं श्लोकद्वयस्य व्याख्या कार्या । 4×2=8

- (i) इदं किलाव्याजमनोहरं वपुः तपःक्षमं साधयितुं य इच्छति ।
ध्रुवं स नीलोत्पलपत्रधारया शमीलतां छेत्तुमृषिर्व्यवस्यति ।
- (ii) शान्तमिदमाश्रमपदं स्फुरति च बाहुः कुतः फलमिहास्य ।
अथवा भवितव्यानां द्वाराणि भवन्ति सर्वत्र ॥
- (iii) सरसिजमनुविद्धं शैवलेनापि रम्यं

मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनोति ।

इयमधिकमनोज्ञा वल्कलेनापि तन्वी

किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम् ॥

4. सविस्तरम् उत्तरं लिखत । 8×2=16

क. दुर्वाससः अभिशापवृत्तान्तस्य तात्पर्यं वर्णयताम् ।

(4)

अथवा,

शकुन्तलानाटकम् अनुसृत्य हस्तिवृत्तान्तस्य तात्पर्यं व्याख्यात ।

ख. अपराजिता इति कथायाः नामकरणस्य याथार्थ्यं प्रतिवादयत ।

अथवा,

अपराजिता इति कथायां विजायायाः चरित्रचित्रणं क्रियताम् ।
